

Discursul vicepreședintelui CNSM, Sergiu Sainciuc, la evenimentul de semnare a Programului de țară privind munca decentă pentru anii 2021-2024

Programul de țară privind munca decentă pentru anii 2021-2024 a fost elaborat cu participarea nemjlocită a partenerilor sociali din Republica Moldova de la etapa inițierii și identificării priorităților pînă la definitivarea acestuia.

Cele 3 Priorități de acțiuni: Ocupare incluzivă și productivă pentru tineri, Protecție efectivă în muncă și Dialog social îmbunătățit sunt esențiali pentru asigurarea Muncii decente, care conform Organizației Internaționale a Muncii se axează pe 4 piloni: promovarea drepturilor la locul de muncă, ocuparea forței de muncă, protecția socială și dialogul social.

Sindicatetele au contribuit pe parcursul anilor la elaborarea și implementarea acțiunilor destinate promovării Programelor de țară în Republica Moldova. Acest Program nu este o excepție, sindicatetele propunînd și de această dată să fie acordată o atenție sporită unor probleme ce țin de piața muncii, îmbunătățirea funcționării Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective și dezvoltarea în continuare a parteneriatului social la nivel național, teritorial și de unitate.

Semnarea Programului de țară se desfășoară într-o perioadă de criză sanitară și pandemică fără precedent atît la nivel național, cît și mondial, iar în aceste condiții menținerea unui dialog social are o valoare fundamentală și, concomitent, indispensabilă pentru o relansare economică durabilă și asigurarea ocupării depline în special în rîndul tinerilor.

Pe această cale, adresăm sincere mulțumiri Organizației Internaționale a Muncii pentru rolul său cheie și suportul acesteia în susținerea eforturilor partenerilor sociali din Republica Moldova pentru promovarea principiilor muncii decente.

Considerăm că doar prin politici de ocupare axate pe stimularea creării noilor locuri de muncă, menținerea celor existente și diversificarea măsurilor active de stimulare a angajării în cîmpul muncii se poate contribui la redresarea economiei și diminuarea fluxurilor migraționale în rîndul populației.

Sunt salutarele intențiile Guvernului în atragerea investițiilor și susținerea mediului de afaceri, însă măsurile de politici nu trebuie să atragă după sine diminuarea drepturilor și garanțiilor existente, în strictă conformitate cu angajamentele asumate de Republica Moldova prin semnarea Acordului de asociere cu UE, care la art. 371 prevede necesitatea menținerii nivelurilor de protecție existente în legislația națională.

Totodată, asigurarea condițiilor de muncă inofensive, respectarea drepturilor și un sistem atractiv de protecție socială care să contribuie la motivarea salariaților și asigurarea unui climat de afaceri favorabil sunt factori determinanți pentru creșterea productivității și dezvoltarea economiei.

Trebuie să menționăm că deși, funcțiile Inspectoratului de Stat al Muncii în domeniul controlului securității și sănătății în muncă și cercetării a accidentelor de muncă au fost restabilite, această instituție importantă în verificării respectării legislației muncii nu a fost exclusă de sub incidența Legii nr. 131/2012 privind controlul de stat asupra activității de întreprinzător, și anume în aspectul restricționării dreptului la efectuarea controalelor inopinate, care este incompatibil cu standardele internaționale pe care țara noastră le-a ratificat - Convențiile OIM nr. 81 și nr.129.

Aceste restricții legale în activitatea Inspectoratului prezintă impedimente majore în depistarea și contracararea cazurilor de ocupare informală și achitare a salariilor „în plic”. Amploarea fenomenului dat pe lângă faptul că privează persoanele angajate fără forme legale de dreptul de a-și realiza drepturile și a beneficia de prestații sociale, dar și încurează concurența neloială care împovărează activitatea agenților economici.

Republica Moldova are o tradiție de circa 20 de ani în dezvoltarea parteneriatului social și desfășurarea negocierilor colective, avînd un cadru legal și instituțional bine definit. Cu regret, însă, trebuie să contatăm că pe parcursul ultimelor 3 ani (2019-2021), activitatea acesteia a fost una ineficientă, din vaste motive au avut loc doar 5 ședințe a Comisiei naționale pentru consultări și negocieri colective, dintre care 4 au fost în anul 2020.

Suntem convinși că noul Guvern va ține cont de capitalul prețios al cooperării existente în cadrul comisiei naționale și activitatea acesteia va fi reluată în timpul apropiat, asigurînd reprezentarea intereselor părților în procesul de elaborare și implementare a politicilor în domeniul muncii.

Din aceste considerente, o conlucrare strînsă în cadrul structurilor parteneriatului social, implicarea partenerilor sociali în procesul de elaborare și examinare a documentelor de politici va contribui la îmbunătățirea calității acestora și implicit la pace socială, precum și va asigura faptul că la implementarea acestora vor fi luate în considerație interesele părților.

Putem ferm declara că atît Guvernul, cît și sindicatele și patronatele sunt parteneri sociali credibili în vederea abordării prioritățile incluse în Programul de țară care a fost astăzi semnat și care sunt destinate ca Republica Moldova să fie o țară mai consolidată și mai prosperă.